

EDEBİYATIN BAŞLADIĞI YER: GEÇ GELEN TREN*

WHERE THE LITERATURE IS STARTED: LATE ARRIVING TRAIN

Ramazan ARI**

Öz

Hasret, özlem türkülerin temel konularından biridir. "Kara Tren Gecikir" türküsünde, özleme kaygı, korku, keder, sabırsızlık, tedirginlik de eşlik eder. Âşığın gözünü yolda gönlünü darda bırakan; gönlünün gamla, gözünün de yaşla dolmasına neden olan, geç gelen trendir. Trenin zamanında meydana gelen gecikme, edebi gerilimi oluşturan temel unsurdur. Şiirdeki göstergelerin çoğu; gözün yolda olması, gönlün daralması, salınmak, gelmemek, unutmak vb. hepsi zamanla ilgili ve içinde buldukları bağlam içerisinde trenin gecikmesine dair göndergelerdir. Gecikmenin derecesi ise "Vermişsin trene (mektubun) halini unutup" cümlesiyle ifade edilir. Bunun yanında, "kara tren" simgesi, halk muhayyilesinde yavaşlığın, gecikmenin sembolüdür.

Türküde tren, dolaylı ya da doğrudan şiirselliği oluşturan nesne görevindedir. Trenin gelip gelmeyeceği ve gecikme zamanıyla ilgili *belirsizlik* merak duygusunu uyandırır. Yine tren, oyalanması ve gecikmesi itibarıyla, metinde edebi gerilimin oluşmasına katkıda bulunur. Bunun yanında, âşık ile sevgili arasında, mektup getirip götürme, yani haberleşmeyi sağlaması yönüyle yardımcı unsur olması beklenirken; gelmemesi veya gecikmesi yönüyle engelleyici unsura dönüşür. Bu da, yine türkünün şiirsel ve edebi yönünü kuvvetlendirici tesir yaratır.

Edebi metinlerde sanatçı bir fikri veya duyguyu, saf, sıradan ve olağan şekilde eserine almaz. Onu işler, dönüştürür ve farklı şekilde sunar. Sanatçı, basit bir özlem duygusunu metninde işlememiş, duyguyu trenin gecikmesiyle ilişkilendirmiştir. Buna bağlı, özmede (âşıkta) hasrete ek olarak oluşan aşırı keder, tahammülsüzlük, tedirginlik ve sabırsızlık halini şiirine yansıtmış, özlemi olağanın dışında bir duyguya dönüştürmüştür. Yani duyguyu sanat süzgecinden geçirmek suretiyle ona estetik bir hüviyet kazandırmış ve şiiri edebi seviyeye taşımıştır. Dolayısıyla edebiyat, geç gelen trenle başlamıştır, denilebilir.

Anahtar Kelimeler: Tren, Hasret, Türkü, Şiir, Edebiyat.

Abstract

Missing, is one of the basic subjects of folk song. In the "Kara Tren Gecikir-Black Train is Delayed" folk song, missing is accompanied by anxiety, fear, grief, impatience, and uneasiness. The eye of the lover is on the way and full of tears. The heart of lover is feel bored and full of worry. The reason for all of this is the train of coming late. Delay in the time of the train is the main element of the literary tension. Most of the indications in the poet are; to waiting for someone to come, to tear your heart out, to swing, to not come, to forget, and so on all of them are time-related and are postings to delay the train in context. The rate of the delay is expressed by the sentence which "You gave the train, (letter) you forget the state." Besides, the "land train" symbol is a symbol of slowness and delay in popular opinion.

A train in folk song is an object that forms indirect or direct poetry. The ambiguity about the timing of the train and the time of the delay wakes up the curiosity. Again, the train contributes to the formation of literary tension in the text, due to lingering and delay. Besides, it is expected that between lover and beloved, bringing a letter and taking it, that is, carrying out communication, will be an aid element. This creates a strengthening influence on the poetic and literary direction of folk song.

In literary texts, an artist does not acquire an idea or feeling, pure, ordinary, and ordinary. It works, transforms and presents it differently. The artist did not process a simple sense of missing and relate emotion to the delay of the train. The artist reflects the state of extreme grief, intolerance, uneasiness, and impatience in addition to the missing in the subject (in love), and the missing transforms into a feeling other than the usual. In other words, the artist has given him an aesthetic identity by passing the emotion through the art wind, and carried the poem to the literary level. Therefore, literature can be said to have started with a late train.

Keywords: Train, Missing, Folk Song, Poet, Literature.

Giriş

Edebiyatın çoğunlukla *olumsuzluktan* ya da *eksiklikten* beslendiği söylenebilir. İnsanoğlunun hikâyesi, Hz. Adem'in Cennet'ten kovulmasıyla başlar. *Kovulma* mahiyet itibarıyla *olumsuz* bir durumdur. Anlatma esasına dayalı hemen tüm metinlerde -olaylar kronolojik olarak incelendiğinde- başlangıçta her şey olağandır, olumludur. Bunun değişmeye başladığı anda, yani *olumlu* durum bozulmaya, *olumsuz* dönüşmeye başladığı andan itibaren hikâye başlar. Bu evre, ana kahramanın çıkmaza girdiği, *olumsuzluklar* yaşamaya başladığı ândır. Calvino'nun "*dünya edebiyatındaki tarihini izleyebileceğimiz bir edebiyat beğenisinin arkasında, çağdaş bilimin de temellerini oluşturan düzen-düzensizlik karşıtlığı bulunur* (Calvino, 2013: 80) sözünde,

düzensizlik kahramanın çıkmazda olduğu, olumsuzlukların yaşandığı bölüme tekabül eder. Bu bölümler, hikâyenin ana bölümünü, temel omurgasını oluşturur. Okuyucuyu etkileyen de yine bu bölümlerdir.

Şiir için de benzer bir tespiti yapmak mümkündür. Aşkla ilgili şiirlerin çoğunda, aşkın mutluluk veren yönünden ziyade onun, âşığı derin üzüntülere gark eden, daima kaygı içinde bırakan, kıskançlık ateşinde yakan vb. yönüyle karşılaşılır. Keder, sevgilinin eksikliğinde ya da sevgiliyle ilgili beklentilerin gerçekleşmemesi halinde, yani bir *eksiklik* ve *olumsuzluk* durumunda ortaya çıkar. Kıskançlık, sevgiliden mahrum kalma düşüncesinin doğurduğu bir duygudur. Özlem, sevgiliden yoksunluk halinde hissedilir. Şâirin ilgisini *olumsuz* yöne çeken temel sebep, estetik kaygıdır. Sanatçının temel kaygısı merak ve ilgi uyandırmak ve buna bağlı okuyucu/dinleyiciyi etkilemektir. Dolayısıyla eserine güzellik vasfını kazandırmak ve onu estetik bir hüviyete büründürmektir. Bu amaç sanatçıyı, şâiri genellikle *olumsuz*ya yöneltir. Umberto Eco'nun kuzgun örneğinde bunu açıkça görmek mümkündür:

"Kendi kendime sordum: 'Tüm hüznü temalar arasında, insanların evrensel kavrayışına göre en hüznü olanı hangisidir?' Belirgin yanıt ölüm oldu. 'Ne zaman?' diye sordum, 'tüm temaların bu en hüznü şiişsel hale gelir?'... 'Güzellikle en yakın biçimde birleştiği zaman.' Şu hâlde güzel bir kadının ölümü tartışılmaz biçimde dünyanın en şiişsel konusudur. Benzeri biçimde, böyle bir konuya en uygun dudaklar, sevgilisini yitiren âşığın dudaklarıdır. Şimdi iki fikri birleştirmem gerekiyordu: Ölen kadını için ağlayan bir âşık ile sürekli olarak 'nevermore' sözcüğünü yineleyen bir kuzgun." (Eco, 2013: 66)

Sanatçı için başlangıç, olasılıklar çoğulluğundan kopma ânıdır (Calvino, 2013: 130). Eco'nun örneğinde de görüldüğü üzere şâir, olasılıklar içerisinde (tüm hüznü temalar arasında), ölüm gibi *olumsuz* bir durumu seçerek kurguya başlar. Aslında hüznü de, normal insan psikolojisine göre *olumsuz* bir durumdur. Akabinde, güzel bir kadının ölümü ve sevgilisini yitiren âşığın kurguya dâhil edilmesiyle *olumsuzluğun* derecesi artırılır. Tabii, bu arada hüznü de, estetik hale gelir.

Olumsuzluk ve *eksikliğin* yanında edebiyatın beslendiği bir diğer durum, *belirsizlik*dir. Anlatma esasına dayalı metinlerde, merak unsuru bu sayede canlı tutulur. Ayrıca edebiyat içinde kullanılan gotik unsurlar, teknesiz nesnelere vb.'nin temelinde, yine nesneyle ilgili *belirsizlik* ve buna bağlı nesneyi kavrayama, tanımlayamama durumu vardır. Şiirde ise Giacomo Leopardi'nin deyimiyile, *dil ne kadar belirsiz olursa, kesinlikten uzaksa, o kadar şiişseldir* (Akt. Calvino, 2013:71). Uzak, eski, derin, gece, karanlık gibi kelimeleri örnek veren Leopardi, bunların barındırdıkları belirsizlik yönüyle son derece şiişsel olduğunu savunur. İncelenen türküde de, *gecikme* kelimesi böyle bir belirsizliği ihtiva eder. Leopardi'ye göre, *çeşitlilik*, *belirsizlik*, *her şeyi görememe ve görülemeyen şeylere düş gücümüzle ulaşma*, *hoşluğa katkıda bulunma* (Akt. Calvino, 2013: 74-75). Yine türkünün nakarat bölümünü oluşturan dörtlükte, bu durumun tam karşılığını bulmak mümkündür. İncelenen bölümde ayrıntılı olarak değinilecektir.

Edebî eser karşısında, edebiyat bilimcinin tavrı öncelikle onu anlamak, akabinde ise onu edebî eser yapan özellikleri tespit etmek olmalıdır. Bunun yanında eserin, özgün olduğu noktaların tespiti, yine eser incelenirken yapılması gerekenler arasındadır. Böyle bir tahlil hem eserin edebî değerinin tayini hem de onun benzerleri arasındaki yerinin belirlenmesi açısından önemlidir.

Türkülerin temel konularından biri hasret, özlemdir. Özlenen, mahrum olunandır. Dolayısıyla bir *eksiklik* durumu söz konusudur. Ayrıca *Kara Tren* (Eren, 2000) türküsündeki özlem, aşka bağlı, aşk içerisinde bir özlemdir. Özlem, yukarıda belirtildiği üzere, birçok türkünün ana temasıdır. Ancak bu türküde ise özleme kaygı, korku, keder, sabırsızlık, tedirginlik de eşlik eder. Türküye hâkim olan bu duygular, *olumsuz* bir durumdur. Türkünün geneline dikkat edildiğinde, *olumsuzluk* ekinin fazla kullanılması (gelmez, dinmez, bilmez, görmez gibi) türküde *olumsuz* havayı vermesi açısından dikkate değerdir. Bunu sağlayan trenin zamanında meydana gelen gecikmedir. Edebî gerilimi oluşturan temel unsur budur. Şiirdeki göstergelerin çoğu, doğrudan ya da dolaylı bu gecikmeye göndermedir. Bunun yanında gecikme, izafi olması yönüyle *belirsizlik* içeren bir kavramdır. Metin içerisinde, bu unsurların hepsi, edebî gerilimi oluşturan, şiiir estetik seviyeye taşıyan unsurlardır.

1. Umutsuzca "Beklenen" Kara Tren

Bir kişi, bir haber, bir gelişme bekleyenler için değil dakikalar, saniyeler bile geçmek bilmez. En kanlı savaşlardan biri olarak tarihe adını yazdıran Çanakkale Savaşı'nın sürdüğü yıllarda da, kara trenin geliş saati sabırsızlıkla bekleniyordu. Askerlerin sevdiklerine yazdığı mektuplar, toplumun o dönemdeki halini, hislerini, umutlarını, acılarını en iyi şekilde ifade ediyordu. Bu nedenle birçok hikâyeye, şiiire konu oldu. Türküler de bu acı dönemi ve umutları en temiz hislerle notalara döktü. Özhan Eren'in kaleme aldığı *Kara Tren* adlı türkü de, o yıllarda, geride kalanların halet-i ruhiyelerini yüz yıl ötesine taşıdı (Doru, 2016: 115).

Umutsuzluğa yakın bir kişinin ruh halinin ifadesi olan türküde, gergin bir bekleyiş söz konusudur. Türkünün ilk mısraındaki “gözün yolda olması” umutla bekleyişi ifade eder. Ancak bu durum, “gönlün darda olması”yla birleşince, bu bekleyişin umutsuzluğa daha yakın olduğu anlaşılır. Umutsuzluğun sabırsızlığa dönüşmeye başladığını, bir sonraki mısradan anlamak mümkündür. “Ya kendin gel ya da haber yolla” derken âşık, bekleyişin son haddine gelmiş gibidir. Çünkü sevgilinin ne kendi ne de haberi gelmektedir. Buna bağlı cümle, bekleyişin ve ayrılığın bitmesi yönünde bir isyan cümlesi olarak da algılanabilir. Aslında, sevgilinin mektup yazdığını duymuştur. Fakat trene verdikten sonra, halini unutacak denli çok zaman geçmesine rağmen, kara tren hala onu getirmemiştir. Hatta mektubun haberi, mektubun kendisinden önce gelmiştir.

Bilindiği üzere, unutmak belli bir zamanı gerektirir. Bunun az bir zaman olmadığı muhakkaktır. Sevgili mektubu zamanında yazmıştır. Ancak âşığa ulaşması, “unutacak kadar uzun zamanda dahi” gerçekleşmemiştir. Bunun sebebi ise geç gelen trendir. Bu açıdan bakıldığında, trenin ne kadar geciktiği de aşikâr olur. Türkünün ilk dördlüğüne dikkat edilirse, arka plandaki olay ana hatlarıyla belirgin gibidir. Türküde, ayrı yerlerdeki iki kişinin, sevgili ile âşığın tren aracılığıyla haberleşme olayı konu edilir. Ancak arada bir sorun vardır: Geç gelen tren. Bu yüzden kavuşamadığı gibi haber de alamayan âşığın gergin bekleyişi, umudunu ve sabrını tükenme noktasında getirir. Şiir, türkü tam da bu noktayı işlemektedir. Olayı belirgin hale getirdikten sonra, düz bir mantıkla durumu, tersinden okumak gerekirse, şöyle bir durum ortaya çıkar: Sevgili ile âşığın ayrı olması yalnızca özlemi doğurur. Buraya kadar tamamdır. Ancak bu haliyle olay, şiirsel değildir. Çünkü bu haliyle olay, herkesin yaşayabileceği, gayet olağan ve sıradan bir durumdur. Şiir olabilmesi için kurguya yeni bir şeyler eklenmesi gerekir. Eco örneğinde olduğu gibi. Bu ise türküde olduğu gibi, belirsizlik, sabırsızlık, umutsuzluk, tedirginliktir. Bunları oluşturan ise trenin gecikmesidir. Bu noktadan sonra, konu şiirsel hale gelmeye başlar. Dolayısıyla, edebiyat başlar.

2. Belirsizliğin Getirdiği Şiirsellik

Leopardi’ye göre, *bilinmeyen bilinenden her zaman daha çekicidir* (Akt. Calvino, 2013: 74). Belirsizlik, çeşitliliği beraberinde getirir. Ulaşılamayan ya da görülemeyen şeyler için hayal gücünü devreye sokar (Akt. Calvino, 2013: 74). Dolayısıyla edebi bir metinde bu durum, okuyucuya alan bırakmak anlamına gelir. Sanatçı bunu, bilerek yapar. Çünkü bu şekilde okuyucunun ilgi ve merakını harekete geçirir, canlı tutar. 17. yüz yıl şâiri, Nedim’in sevgilinin gelişyle ilgili söylediği, “Gelişin âşık-ı küstâhını âzâre midir, yoksa pürsiden-i hâl-i bîmâre midir” ile başlayan gazeli buna bir örnektir (Macit, 1997: 281). Sevgilinin, âşığı azarlamak için mi, yoksa hasta gönlünün halini sormak için mi geldiği hususunda, belirsizlik mevcuttur. Bu belirsizlikte, âşıkla birlikte okuyucu/dinleyici de tereddüt içindedir. Gazel boyunca, sevgilinin iyi niyetle mi ya da kötü niyetle mi geldiğiyle ilgili belirsizlik ve buna bağlı tereddüt hali işlenmiştir (Arı, 2015: 127-138).

Türküye bu anlamda bakıldığında, belirsizliğin iki noktada ortaya çıktığı görülür: İlki kara trenin gelip gelmeyeceğiyle ilgilidir. Nakarat bölümünün ilk mısraı, “Kara tren gecikir, belki hiç gelmez.” bunun ifadesidir. İlk ihtimal, kara trenin gecikmesidir. İkincisi ise hiç gelmemesidir. Aradaki “belki” ifadesi tereddüt halini oluşturmakla birlikte, “hiç” ifadesi ihtimali olumsuz yöne çekmektedir. Bununla birlikte her iki ihtimal de, bekleyen için *olumsuzdur*. Çünkü “gecikmek” izafi bir kavramdır. Bu bir saat de olabilir, bir gün de, hatta bir ay bile olabilir. İkinci *belirsizlik* bu noktadadır. “Vermişsin trene halini unutup” derken gecikmenin fazla olduğu vurgulanmakla birlikte, belirsizlik ortadan kalkmaz. “Unutmak” da bu anlamda, izafidir. Ne kadar zamanda bir şeyin unutulacağı belli değildir. Netice itibarıyla, bu iki noktadaki belirsizliğin, özellikle anlam boyutunda, şiirselliğe katkıda bulunduğu söylenebilir.

3. Oyalanma Sanatı: Geç Gelen Tren

Eco’nun anlatma esasına dayalı edebî metinler için kullandığı oyalanma durumunu, türkünün arka planındaki olayda görmek mümkündür. Şiirdeki göstergeler, salınmak, dumanın savurmak gibi ifadeler, bu oyalanmaya dair eylemlerdir. Eco’ya göre, *önemli ve ilgi çekici bir şeyin ortaya çıkması gerekiyorsa, oyalanma sanatından yararlanmak gerekir* (Eco, 2013: 70). Oyalanma zamanla ilgili bir kavramdır. Zaman harcamak, vakit geçirmek suretiyle gecikmeyi ifade eder.

“Kara tren” simgesi, halk muhayyilesinde, başlı başına yavaşlığın, gecikmenin sembolüdür. Bu yönüyle, zamanla doğrudan ilişkilidir. Zamanla ilişkili ve dolaylı da olsa zamanın *gecikme* yönüyle ilişkilendirilebilecek bir diğer ifade “salınmak” fiilidir. Salınarak yürüme, normal yürüyüşe göre daha yavaş ve hareketlerde oyalanma ile gerçekleşir. Oyalanma ise zaman kaybına neden olur. Dolayısıyla türkü bağlamında düşünüldüğünde, trenin dağlarda salınması, gecikme sebebidir. Tabii, teşhis sanatı aracılığıyla trene atfedilen bu özellik, insana özgüdür ve bilinçli bir eylemdir. Özellikle de sevgiliye nispet edilen bu özellik, naz, işve anlamındadır. Nazın, işvenin fazlası âşığa keder verir. Tıpkı trenin salınmak suretiyle fazla

gecikmesinin kedere neden olması gibi. Sevgili ile tren arasında, fonksiyonu itibariyle ilişki kurulmuş, tren bu yönüyle sevgiliye benzetilmiştir. Ayrıca "Derdimi bilmez" ifadesi, bu benzetmeyi destekler niteliktedir. Çünkü sevgili, genellikle âşığa karşı ilgisizdir. Tegafül içindedir. Bu yüzden derdini bilmez.

Türküde, trene atfedilen ve oyalanma sanatı içerisinde değerlendirilebilecek bir diğer özellik "dumanın savurmak"tır. Öncelikle bu ifade, trenle ilgili gerçek duruma işaret eder. Buharlı trenin hareket esnasında duman çıkardığı malumdur. Bununla birlikte, duman kelimesini savurmak fiili ile irtibatlandırmak onu farklı bir bağlama taşır. İnsanla bağlantısı kurulur. Bu noktada, türkünün genel muhteviyatı düşünüldüğünde duman savurmak eylemini olumlu bir durumla ilişkilendirmek gerekir. Bu durumda eylem, keyif yapmak fiilini çağrıştırır. Trenin, dumanını savura savura, keyif yapa yapa gelmesi onun zamanında bir gecikmeye sebep olur. Aynı zamanda, keyif ânında kişinin başka kimseyi ya da durumu düşünmemesi gibi, tren de âşığın hâlini bilmez.

4. Tren Âşıkla Sevgili Arasında Yardımcı Unsur mu Engelleyici Unsur mu?

Yardımcı unsur ve engelleyici unsur yine anlatma esasına dayalı metinler için geçerli olmakla birlikte, türkünün arka planındaki olayda, âşıkla sevgili arasındaki iletişimi, bağı sağlama/ma/sı itibariyle bu açıdan değerlendirilebilir. Âşık ile sevgili arasında, iletişimi sağlayan, bağı kuran tek vasıta trendir. Bu rolüyle tren, yardımcı unsurdur. Ancak türküden anlaşıldığına göre tren bu görevini tam yerine getir/e/mez. Ya gecikir ya da hiç gelmez. Gelmediğinde zaten, iletişimi koparması yönüyle engelleyici unsur olduğu açıktır. Bununla birlikte getirdiğinde de, geç yerine getirir. Âşığın halini bilmeden, dağlarda salınır. Keyif yapa yapa dumanın savurur. Bu yönüyle iletişimi sağlasa dahi, bunu geç gerçekleştirmesi -ne kadarlık bir gecikme olduğu yukarıda izah edilmişti- onu kısmen de olsa engelleyici unsura dönüştürür.

Trenle, özellikle kara trenle iletişimin çok sağlıklı gerçekleşmediği, âşıқта derin kedere, kaygıya ve sabırsızlığa neden olduğu, türküde ifade edilmektedir. Türkünün son dörtlüğünde, âşığın artık bu şekilde kara trenle iletişim kurmak istemediği anlaşılmaktadır:

Yara bende derman sende,

Ya kendin gel ya da bana gel de.

Âşık, (şâir) metnin ilk dörtlüğünde "ya kendin gel ya da haber yolla" derken sonra, bu kez "ya kendin gel ya da bana gel de" diyerek mektupla haber yollamamasını, buna mukabil kendinin gelmek istediğini söyler. Buna sebep kara trenin gecikmesi ya da hiç gelmemesidir. Tahammül sınırı artık aşılmıştır. Âşığın artık kara trenle iletişim kurmak istemediğini, türkünün klibindeki mektubun son cümlesinden daha net anlamak mümkündür. Mektup şu cümlelerle biter: "...sen de iyi bak kendine. Mektup yaz bol bol; ama verme kara trene." Âşığın bu talebinin altında, kara trenin tahammül sınırlarını zorlayacak denli gecikmesi yatar. Bu yüzden onun gönlü daima gam dolar ve gözyaşı hiç dinmez.

Sonuç

Edebî metinlerde sanatçı bir fikri veya duyguyu, saf, sıradan ve olağan şekilde eserine almaz. Onu işler, dönüştürür ve farklı şekilde sunar. "Kara Tren" türküsünde sanatçı, basit bir özlem duygusunu metninde işlememiş, duyguyu trenin gecikmesiyle ilişkilendirmiştir. Buna bağlı, öznedeki (âşıқта) özleme ek olarak oluşan aşırı keder, tahammülsüzlük, tedirginlik ve sabırsızlık halini şiirine yansıtmış, özlemi olağanın dışında bir duyguya dönüştürmüştür. Türküye hâkim olan *olumsuz* havanın yanında sanatçı, metnin anlam boyutunda oluşturduğu, özellikle trenin gelme zamanıyla ilgili *belirsizlikle* edebî gerilimi, heyecanı daha yükseltmiş, metnin etkileyciliğini daha da arttırmıştır.

Türküde tren metnin merkezinde ve şiirselliği oluşturan nesne konumundadır. "Kara tren" imgesi, halk muhayyilesinde yavaşlığın, gecikmenin sembolüdür. Gözün yolda olması, gönlün daralması, salınmak, gelmemek, unutmak vb. şiirdeki göstergelerin çoğu, doğrudan ya da dolaylı trenle ve trenin gecikmesine dair göndergelerdir. Bunun yanında âşık ile sevgili arasında haberleşmeyi sağlayan tren, gelmemesi veya çok gelmesi yönüyle engelleyici unsur konumundadır.

Sonuçta sanatçı özlem duygusunu, farklı bir bağlamda kullanmak ve (geç gelen) trenle ilişkilendirmek suretiyle onu sanat süzgecinden geçirmiş, ona estetik bir hüviyet kazandırmış ve şiiri edebî seviyeye taşımıştır. Dolayısıyla bu şiir, türkü için edebiyat, geç gelen trenle başlamıştır, denebilir.

KAYNAKÇA

- ARI, Ramazan (2015). "Nedim'in Sevgili Karşısında Yaşadığı Tekinsizlik ve Ambivalans", *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, V. 10/16, s. 127-138, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8562>
- CALVİNO, İtalo (2013). *Amerika Dersleri: Gelecek Bin Yıl İçin Altı Öneri*. Kemal Atakay (Çev.), İstanbul: YKY, (3. Bsk.)
- DORU, Gökçe (2016). "Vagonların Umut Yüklü Tren", *PTT Life*, Ekim, S. 1. <http://www.ptt.gov.tr/sx/ptt/docs/file/PTTLIFE-1-internet.pdf>. Erişim Tarihi: 28. 04.2017
- ECO, Umberto (2013). *Anlatı Ormanlarında Altı Gezinti*, 7. Baskı, Kemal Atakay (Çev.), İstanbul: Can Yayınları.
- EREN, Özhan (2000). "Kara Tren". *Güle Yazdım Albümü*, <https://www.youtube.com/watch?v=xrfqcMJTzOI>. Erişim Tarihi: 28.04.2017.
- Nedim, (1997). *Nedim Divanı*, Muhsin MACİT (Haz.), Ankara: Akçağ Yayınları.